

: Posamezna številka 6 vinarjev :

JUTRO izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 8. uri, ob ponedeljkih ob 10. do-
gledu. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravljalstvu
mesечно K 1.20, s dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto
celoletno K 12.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—,
mesечно K 1.70. Za inosmetstvo celoletno K 30.—,
mesечно K 3.—. Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravljalstvo je v Franciskanski ulici 8.
Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravljalstvu.
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne
vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmr-
tnica, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem
oglašnju popust. Za odgovor je priložiti namko.
: Telefon številka 303. :

Malo odgovora.

Priobčili smo te dni članke, ki ni bil napisan v našem uredništvu, ampak smo ga prejeli od prijatelja izven uredništva. S člankom se v celoti ni smelo strinjati, posebno ker je bilo v njem več netočnosti, v prvi vrsti odstavki v odnosu med Jugoslavi in Italijani, ali zvesti našemu temeljnemu principu, da bodi „Jutro“ — v nasprotju s našim strankarskim tiskom — svobodna tribuna, s katere se lahko razmotrivajo javna vprašanja z raznih stališč, smo članek priobčili, ker je imel šifro, kar pomeni, da ni bil pisan v uredništvu.

To smo naglasili že v nedeljski številki, odgovarjajoč „Slovincu“ in že takrat smo tudi naglasili, da za članke, ki izidejo v „Jutru“ ni in ne more biti niti najmanj odgovorna narodno-napredna stranka, ker nima njeno vodstvo nobene ingerence na pisavo „Jutra“, ker ne stojimo z njo v nobeni, ali čisto nobeni zvezi, kar se vidi že iz tega, da „Slov. Narod“ komaj čaka prilike, da bi nas mogel prav nekvalificirano ozmerjati, kot se je to zgodilo n. pr. preteklo soboto, ko je dovolil uredniku svojega „Dijaškega vestnika“, da nas je prav pobalinsko nesramno napadel.

In pri vsem tem je smatral du-
majski urednik „Slov. Naroda“ za po-
trebno, da nam je posvetil velik del
svojega dopisa v torkovi številki
„Slov. Naroda“, in sicer ravno radi
članka, za katerega smo že prej izja-
vili, da ni bil in ne bi mogel niti biti
napisan v našem uredništvu! To je
bilo nepotrebno in — netaktno, ali
dunajskemu uredniku „Slov. Naroda“
niti te netaktnosti ne bi toliko zame-
rili, ako bi se zadovoljil s tem, da bi
mirno in hladno izrekel svoje mnenje,
ako bi ostal objektivni in bi samo
konstatiral ono, kar je smatral za po-
trebno konstatirati, ali on se je posta-
vil na profesorsko katedro, hotel nas
je učiti političnih znanosti in nam je
začel dajati lekcije v tem, kako naj
pišemo, ako hočemo — služiti intere-
som in koristim narodno-napredne
stranke.

To nikakor ni bilo prav, ker ni-
ma dunajski urednik „Slov. Naroda“
čisto nobene pravice določati našega
stališča nasproti slovenskim strankam,
našega mnenja o umetnosti njegovih
lekcij o zrelosti in nezrelosti pa rajše
ne izrečemo za sedaj, ker upamo, da
se bo dunajski urednik „Slov. Naroda“
v bodoče takih lekcij izogibal in bo
govoril z nami drugače.

Kaj veže nas z narodno-napredno
stranko? Nacionalni princip in boj
proti nenarodnemu klerikalizmu, ki je
ovira vsakemu napredku in družega
mič. Radi tega in samo radi tega smo
podpirali in bomo podpirali tudi v
bodoče stremeljenja narodno-napredne
stranke in se ne bomo ozirali niti na
napade v organu njenih voditeljev,
kakor tudi ne na razne druge pojave,
iz katerih tudi slepec lahko vidi, da
je morda največja želja, ki jo gojijo
mnogi moške iz vodstva narodno-na-

predne stranke, da bi „Jutra“ sploh
ne bilo. Nismo in ne bomo biti malen-
kosti in zato nečemo škodovati radi
razporeditve — rabimo samo ta blag
izraz — nekateri ljudi proti nam, in-
tereso naše narodnosti in napredka.
In ako bi vračali gotovim krogom mi-
lo za drago, bi pri tem gotovo trpeli
tisti interesi, katerim hočemo služiti po-
šteno in nesebično, v trdnem prepri-
čanju, da storimo zato veliko več kot
urednik „Dijaškega vestnika“ v „Slov.
Narodu“, ki nas je v soboto ozmerjal
tako pobalinsko, na način, ki se ga
izobraženec ne poslužuje, ker je ne-
dostojen.

Ne služimo nobeni stranki, torej
niti narodno-napredni stranki ne, ker
smo si v tem oziru že v začetku jasno
začrtali svojo pot, ki se da izraziti z
eno besedo: nestranskarstvo. Narodno-
napredna stranka sama kot taka ne
smatra „Jutra“ za svoj organ in zato
je naše vprašanje: kako pride dunaj-
ski urednik „Slov. Naroda“ do tega,
da nam deli lekcije v tem, kako naj
služimo interesom narodno-napredne
stranke, s katero nimamo nič skup-
nega, ona pa z nami ne?

Dunajskemu dopisniku je to do-
bro znano in zakaj je zašel v to na-
pako, radi katere moramo ponovno
izjavljati: da hočemo služiti samo in-
teresom slovenskega naroda in na-
predka — kako, to je pa naša stvar.

Seveda imajo drugi pravico soditi
o tem, ako so pota, po katerih hodi-
mo, za narod koristna, ker vsakdo
misli za sebe, da dela dobro in pra-
vilno, ali eno zahtevamo od narodno-
napredne stranke, od njenega organa,
kakor tudi od dunajskega urednika
tega organa: da govorijo z nami tako
kot mi govorimo z njimi, t. j. tako,
kot se govori z onimi, ki delajo po-
šteno in nesebično!

Iz slovenskih krajev.

Iz Ponikve pri Vel. Laščah. Zadnji
dopis je zadel naše klerikalce
prav v živo. To je bilo tekanja in
dirjanja semintja. Posebno razburjena
sta bila Levstik in Pušl. Prvi dopisa
sploh ni utegnil prebrati, ampak je od
razburjenosti takoj pričel kričati: „Sto
kron nagrade dam onemu, kdor mi
dokaže, da agitiram“. Drugi kaplan mu
tako raztolmači, da dopisnik njega ne
imenuje agitatorja. Izjavil je, da se
notica nanaša nanj in da bo že on
plačal sto kron, če mu kdo dokaže,
da agitira. Jaz mu svetujem, naj onih
sto kron obrne kam drugam, kjer jih
bolj rabi. Kajti v odbor so spravili
klerikalci res same hinavce in svetnike.
Zato jih moram malo opisati. Prvi je
srednje rasti in prikupljive zunanosti,
samo da je sedaj silno razburjen radi
tega, ker so mu naprednjaki pričeli
malo stopati na prste. Trese se za
svoj odborniški stolec, ki se že precej
maje in upamo, da bo tudi padel,
kajti takih hinavcev ne rabimo. Takoj
ko je zvedel, da je v „Jutru“, v tem
od škofa tako sovražnem listu, je

pričel jokati in tarnati, da je bilo
groza. Brž je izrezal dotični članek, vse
drugo pa sežgal, da dobi od škofa od-
pustek in žegen. Nato je tekkel s
člankom v vaški zbor, da dokaže, ka-
ko hudobni so liberalci, ali kakor on
pravi „ribezalci“. Tam je že našel
Pušla, ekskaplanča in še par drugih.
„Ti Pušl,“ je pričel, to je pa res hu-
dobija, vnebovpijoč greh, da nas dev-
ljejo v „Jutro“. Kaj takega se mi še
ni pripetilo, odkar sem za cehmoštra,
saj je dejal g. Jaklič, nas poslanec, da
sem „fest mož“. Tudi Pušl je bil ves
iz sebe. Ekskaplan prične na to gro-
ziti, da bo dal ob volitvah napred-
njakom že popra s čebulo. Jaz pa
pravim: „Kdor ima maslo na glavi,
naj ne hodi na solnce“. Prihodnjič kaj
več.

Iz Tržiča na Gorenjskem. Dne
19. t. m. so v Tržiču občinske volitve.
Da vržejo Nemce, ki gospodarijo nad
vse krivično že leta in leta v popol-
noma slovenskem Tržiču, so se zdru-
žili pristaši slov. ljudske stranke in
narodno-napredne stranke. Zadnji tre-
nutek so hoteli Nemci to zvezo raz-
dreti s tem, da so ponudili pripadnikom
slov. ljudske stranke, da bodo volili
njih kandidate, ako se jim zagotovi,
da bodo v novem občinskem zastopu
vsaj 4 Nemci. Ker so pristaši narodno-
napredne stranke to nemško nakano
zavrgli, so se temu pridružili tudi pri-
staši slov. ljudske stranke. Zato mo-
žatost in odločnost čast in hvala jim.
Nemci se boje konca svojega paše-
vanja. Da se morebiti ognjevo popol-
nemu porazu, pritiskajo na vse volilce,
ki so kolikor toliko od njih odvisni,
naj volijo Nemce in nemčurje. Mally
in Goeken pobirata legitimacije in gla-
sovnice od delavcev, ne meneč se za to,
če je delavec s tem zadovoljen. Vo-
litve naj bodo brez sile. Ali sila je,
če delavca prisilim, da voli tako kakor
hočem, ali pa mu zapretim, da bo
imel škodo. Prosimo torej svoje somi-
šljenike, da raznarijo vsakogar, ki bi
silil tega ali onega, da naj voli tako
ali tako. Opozorimo pa tudi c. kr.
okrajno glavarstvo, da naj gleda na
prste nemškim razsajalcem.

Od Sv. Križa pri Trstu. Pred
prilicno enim letom se je tu ustano-
vila Ciril-Metodova podružnica. V
kratkem času se je nabralo lepo šte-
vilo članov. Nameraval se je tudi
odpreti otroški vrt, kateri bi bil
združen — seveda — s precejšnjimi
stroški. Preden se je pa zamoglo kaj
pozitivnega ukreniti v tem oziru, po-
dizala se je „Slovenska Straža“ ter je
na tihem vse potrebno ukrenila, kar
se tiče otroškega vrta. In res se je
vrt kmalo na to tudi otvoril in jel
delovati. Ker je Sv. Križ velika vas,
se je zgledilo takoj potrebno število
otrok. Ljudjem, ki so bili vneti za
Ciril-Metodovo družbo, ni bilo to nič
kaj po volji. Šele pozneje so se neko-
liko pomirili, ko se jim je dopovedalo,
da je to čisto prav, da tudi „Slov.
Straža“ kaj potroši v svrhu šol in
da otroci, ki bodo pohajali v ta vrt,
prav gotovo ne bodo polnili razredov
v tukajšnji „Legini“ šoli. Mogoče, da

namena klerikalci niso imeli dobrega,
a stvar sama na sebi kot taka je po-
polnoma pravilna. Ciril-Metodova dru-
žba je pa pri tem prihranila mnogo
lepih novcev, ki jih lahko obrne v
narodnem oziru bolj ogroženih krajev
kakor je Sv. Križ, na pr. na Koroškem
in daljnem Štajerskem; kajti Nemec
je Slovincem mnogo bolj nevaren
sosed kot pa Italijan. Znano je, da so
Nemci protivniki Slovincem od Do-
nave pa doli do Maribora. — Preveč
smo se oddaljili — zaradi otroškega
vrta „Slov. Straže“ naj torej nikogar
glava ne boli, ker ima to za klerika-
lizem ravno toliko pomena na tržaškem
ozemlju, kakor če bi kdo v morje
pljunil. — Kar pa nam ne ugaja pri
tem, je to, da se stariše otrok zlo-
rablja s tem, da se jih sila, da naj
bodo, ker imajo otroke v klerikalnem
otroškem vrtu tudi naročniki raznih
vođenih klerikalnih listov. To pa ni
prav! Pa naj reče kdo, kar hoče. To
diši po terorizmu. Tako ne postopajo
druge stranke.

DNEVNE VESTI.

Parlamentarna situacija. Vsled
zadnjega govora ministrskega pre-
sednika grofa Stürgkha, ki je izjavil,
da je vlada odločno proti vsakemu
uvozu argentinskega mesa v Avstrijo
in zagrozil, da na noben način ne bi
mogel predložiti draginjske predloge
cesarju v sankcijo, se je parlamentarna
situacija silno poslabšala. Stürgkh
je doživel v terek nekaj krst. Spo-
znati je moral, da je zbornica odlo-
čno proti njegovemu konservativnemu
in birokratičnemu kabinetu, ki se
nikakor ne more nadejati večine. Iz
Stürgkhovega govora je razvidno,
da naša vlada niti od daleč ne misli na
to, da bi se otresla jerobstva svoje
sestrice v Budimpešti. Čemu neki!
Gospodje ministri gotovo ne občutijo
sedanje draginje in hočejo doživeti
nove skandale. Sicer je pa jasno, da
bi se Stürgkh silno rad znebil ljudske
zbornice in jo poslal na počitnice.
Njegov ideal je pač \$ 14. Vprašanje
pa je, ali bo s tem zadovoljno ljud-
stvo. Če ima vlada vedno dovolj de-
narja za razne kanone in drednote,
bo morala najti tudi sredstva, da se
odpravi sedanja draginja. Avstrijski
narodi so danes že več ali manj toli-
ko probujeni, da bi se absolutizem
gotovo ne obnesel. S to mislijo naj
se sprijazni tudi birokrat grof Stürgkh.
Ljudska zbornica je pač zato tukaj,
da čuva ljudske interese, ne pa inte-
rese vlade.

„Jutro“, dr. Rybař in dr. Gre-
gorin. „Edinost“ pravi, da smatramo
za svojo življensko nalogo uničiti in
izpodkopati gg. dr. Rybařa in dr. Gre-
gorina. To pa ni res, ker smo že več-
krat jasno in odkrito priznali vse za-
sluge, ki jih imata imenovana gospo-
da za razvoj našega naroda ob Adriji.
Ali napake ki jih vidimo, moramo
tudi grajati, to je naša pravica in
tudi — dolžnost, ker narodno časo-

pisje ne obstoja samo za to, da bi
vse povprek samo hvalilo, temveč
mora opozarjati tudi na napake. A
dr. Rybař in dr. Gregorin imata tudi
napake, na katere opozarjamo ravno
tako odkrito kot smo vedno priprav-
ljeni odkrito izraziti svoje veselje nad
kakim uspehom teh dveh mož, ali pa
tudi koga drugega, četudi bi bil sicer
naš največji načelni nasprotnik. Proti
dr. Rybařu in dr. Gregorinu kot ose-
bama vendar nimamo ničesar, nasprot-
no, oba sta nam še simpatična, ali
napake nam niso simpatične, ki jih
smerjati naredita. „Edinost“ nam
dalje očita, da smo tudi mi zadovoljni
z besedami dr. Šušteršiča. To je res,
s celimi odstavki iz govora dr. Šu-
šteršiča se popolnoma strinjamo, ali
ker vemo, da je bilo teh besed že
veliko, dejanj pa prav malo, ne pola-
gamo na te besede nobene važnosti
in jih naglašamo samo za to, da se
vidi nasprotstvo med dr. Šušteršičevi-
mi sedanjimi besedami in njegovimi
dosedanjimi — dejanji.

Še enkrat Interpelacija o itali-
janskih grozodejstvih v Tripolisu.
Kakor znano, je tržaški poslanec dr.
Rybař vložil pred kratkim v zbornici
na podlagi laži nemško nacionalnih
časopisov na predsednika interpelacijo,
radi italijanskih grozodejstev v Tripo-
lisu. Faktum je, da je bila radi te
interpelacije ozlovoljena vsa zbornica
in tudi Rybař sam mora priznati, da
je bila popolnoma ponesrečena. „E-
dinost“ skuša sedaj to blamažo na vse
mogoče načine prikriti in interpelacijo
opravičevati. Samo kratek odgovor.
Nikakor nečemo trditi, da ni imel dr.
Rybař tu poštenega namena. Čudimo
se le, da toliko verjame ravno istim
nemškim nacionalnim časopisom, ki
razširjajo tudi o Slovanih najgrobe
in najbolj sramotne laži. Če bomo Slo-
vinci črpali svoje sile iz nemških ča-
sopisov, potem gotovo ne pridemo
daleč. Sicer pa s takimi interpelacija-
mi ne bomo čisto ničesar dosegli. Mi
imamo dovolj drugega dela. Kakor se
nam je zdela interpelacija dr. Šušter-
šiča o maroški aferi neumestna in
malenkostna tako tudi ne moremo
odobravati Rybařeve interpelacije o
italijanskih grozodejstvih v Tripolisu,
ki tako niso dokazana. Ne praskajmo
se po nosu tam, kjer nas čisto nič ne
srbi.

Na slabih nogah mora stati naš
klerikalizem, sicer ne bi iskal opore
„zgoraj“ s tem, da denuncira nasprot-
nike in jih označa kot veleizdajalce,
nasprotnike dinastije itd. Na slabih
nogah sloni straka, ki ne išče in ne
najde opore „spodaj“, t. j. v ljudstvu,
temveč dokazuje svoj „raison d'être“
s tem, da vedno in pri vsaki priliki
tako neukusno ponuja in vsiljuje svo-
jo „lojalnost“.

Zatajili so ga. Nemški „Natio-
nalverband“ je sedaj zatajil poslanca
Pollauja, junaka zadnje nedelje na
Dunaju, ki je povzročil velike antidi-
nastične demonstracije. Možakarji se
izgovarjajo, da Pollauf ne pripada
„Nationalverbandu“, vsled česar isti
ne more biti odgovoren za njegove

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

Foskari ga je občudoval.
V obče je bil dož videti dobre volje.
Njegova neodločnost je bila izginila. Bližnjost boja mu je
vrnila vso njegovo odločnost.
Foskari je bil mož drznih dejanj in nevarnih podjetij; saj
je nekoč aretiral škofa beneškega sredi mase pred oltarjem
sv. Marka, aretiral Kandiana sredi zaročnega slavlja, v njegovih
lastni palači.
Boj! . . . Položaj mu je bil zdaj vsaj jasen.
Že dolgo je živel v neprestanem strahu pred neko neznano
nevarnostjo.
Odkod mu je namenjen usodni udarec?
In kdo ga bo zadal?
Ta negotovost ga je delala mračnega.
Kakor hitro pa je bila nevarnost bližnja, znana in določena
z vsemi imeni, podatki in okolišninami, je nehala biti nevarnost.
Foskari je bil že naprej gotov svojega zmagovalstva.
Vendar pa je bila v vsej tej jasnosti temna točka.
— Ali še vedno ni novic o Rolandu Kandianu? je vprašal.
— Ni jih, visokost.
— Torej ga ni v Benetkah?
— Lahko vas zagotovim, da ga vsaj včeraj še ni bilo tu,
je dejal Džennaro, ne da bi legal. Videli bomo, zakaj.
— Torej, je povzel dož, ga tudi . . . zdaj ne bo tu?
— V tem pogledu, visokost, se moram omejiti na verjet-
nosti in podmene . . .
— In kakšne so?
— Sami veste, s kakšno naglico se ta človek premika iz
kraja v kraj . . . Kadar mislimo, da je v Benetkah, se nahaja v
Rimu in mori Imperijo. Kadar mislimo, da je v Rimu, opravlja
v soteski Piave svoje posle. In če mislimo, da je zdaj v soteski
Piave, je prav lahko mogoče, da bo čez eno uro na Lidu.

— Po čemu naj bi prišel tja? je vzkliknil dož in lice se
mu je zmrčilo.

— Vaša visokost naj blagovoli vpoštevati, da gre zgolj za
podmene. V podmenah je moja glavna moč . . . Pravim, to je,
mislim si, da je bil Kandiano obveščen o tem, kar se pripravlja.

— Kdo bi ga bil obvestil?

— Kdo ve! Ponavljam, to so zgolj hipoteze. Toda, če je
obveščen, ni dvoma, da bo hotel biti navzoč . . . In tako, je
zaključil Džennaro sam pri sebi, kadar Foskari zagleda Kandiana
— če ga bo videl — bo moja zasluga le tem večja! . . .

— Pa kakšen, menite, da je njegov namen? je povzel dož,
ki ga je, kakor bralec vidi, celo danes Kandiano bolj skrbel
kakor vsa Altierijska zarota.

— Njegov namen? . . . Tudi o tem so mogoče samo pod-
mene. Kandiano sovraži Altierijska na smrt. Zdi se mi, da bi bil
njegov namen ta, da izjalovi načrt generalnega kapitana; tako
bi bil torej danes nehoti vaš zaveznik . . .

— Da, je dejal dož zamišljeno, da bi se imel potem boriti
samo z enim sovražnikom . . . to je jasno . . .

— Jasno, visokost, popolnoma jasno! . . . A vse te pod-
mene so verjetne samo, če Kandiano ve, kaj se ima danes zgoditi
— in to, kakor rečeno, še ni gotovo . . .

— Videli bomo, je dejal Foskari; na njegovo obličje se je
zopet vrnila tista dostojanstvena mirnost, iz katere si je bil na-
pravil nekakšno krinko.

A danes je bila ta mirnost pristna.
Ta mračni, energični značaj se je upokojil spricho bližnje
borbe moza proti možu.

— Ali ste ukrenili vse potrebno. Trg sv. Marka je že za-
sedel po Švicarjih, kakor ste ukazali. Moji agentje in vohuni so
vsak na svojem mestu, ob vsej poti, ki je določena slavnostnemu
izvedu. Čim boste šli proti Lidu, se bodo zbirali okrog vas,
tako da bo ob prihodu na pobježju vse beneško berišstvo kon-
centrirano pod mojim poveljstvom. Vsak izmed njih bo oborožen
z bodalom in s skrito, ostro nabito pištolo. S Švicarji vred po-
meni to bojno silo tisoč zanesljivih mož . . .

— Izvrstno, Džennaro . . . dobro ste ukrenili.

— Res se mi zdi, da je polagno pridruženje agentov k
slavnostnemu sprevedu srečna iznajdba; tako vas zavarujem med

potjo in imam na koncu vse svoje ljudi na razpolago. To pa še
ni vse, visokost. Zadnje tri dni smo razdelili med ljudstvo ne-
malo tolarjev, in nadejati se je, da vsaj eden izmed treh srebr-
njakov pomeni glas, ki bo kričal za vas . . .

— Izorno, Džennaro, izorno . . .

— In naposled, je povzel policijski načelnik, sem porabil
eno kompanijo v to, da sem jo razdelil v izvrstno število straž
po štirideset mož. Te straže zasedejo od desete ure dalje vse
važnejše točke Benetk. Nato, na znamenje, dano z zvoka sv.
Marka, se odcepijo od posameznih straž oddelki po dvanajst mož.
Ti razni oddelki odrinejo vsi ob isti minuti; kričali bodo v vašo
čast, krotili ljudstvo, ako bi se hotelo puntati, in dospeli k do-
ževski palači istočasno z vašo visokostjo.

— Izvrstno, Džennaro, izvrstno.

— Kar pa se tiče reči, ki se bodo godile na lidskem na-
brežju, je dogovorjeno, da vas slovesno okrašana barka popelje
k admiralski ladiji, kjer naj bi koadjutor „odsotnega“ škofa čital
slovesno mazo. Admiralska ladija bo zasidrana kakih sedemsto
sežnjev daleč od brega. V tistem trenutku se vkrcata nanjo
obedve Altierijski kompaniji. Sami veste, da tiči tukaj voz
zarote: kakor hitro stopite na ladijo, ste Altierijev jetnik . . .
Toda, ko dospete na breg, visokost, dajte znamenje, namesto da
bi se vkrcali. Moji dve ladiji odkrijeta v tem trenutku svoje
kanone, namerjene na admiralsko ladijo. Obenem padejo glavari
zarotnikov, ki bodo neprestano okrog vas, zabodeni od mojih
ljudi. Ostali se vdado, vi pa izjavite, da je obred preložen, in se
vrnite nemudoma v doževsko palačo, dočim zvone na vseh
straneh plat zvona in dočim vas narod burno pozdravlja.

— Vreden si občudovanja, mojster Džennaro! . . .

— Visokost, moja dolžnost je, biti razsoden človek, kadar
je potrebno . . . Vi pa bodite zdaj pogumni in ohranite si pri-
stotnost duha.

Foskari ni pobral teh besed, ki so pomenile nasvet in
zavoljo tega nekaj dvom o tistem njegovem pogumu, s katerim
se je ponašal po vsej pravici.

— Počakajte me tu, je dejal dož, da se dam obleči.

Foskari se je imel danes pokazati v velikem ceremonialnem
ornatu, z doževsko krono na glavi.

(Dalje.)

nepremišljene besede. Faktično pa je Pollauf član nemške ljudske stranke, ki je s svojimi 38 glasovi v nemškem skupnem klubu najmočnejša stranka. Brez Pollaufa šteje „Nationalverband“ 103 člane, torej še vedno 103 veleizdajalce, ki so z dušo in s telesom navdušeni za ravnokar poraženega nemškega cesarja Viljema.

Občinske volitve v Brnu. Občinske volitve v Brnu so sedaj končane. Kakor znano so postavili tudi Cehi in nemški socialni demokrati združeni s češkimi centralisti svoje kandidate. Čehi sicer niso prodrli z nobenim kandidatom, vendar je število njih glasov nenavadno v vseh štirih razredih naraslo. Izvoljeni občinski svetniki so vsi zagrizeni nemški nacionalci, zmagala sta le dva nemška socialista. Čehi upajo, da vsled naraščanja njih glasov pri prihodnjih volitvah prodoro z nekaterimi kandidati.

Za bolnega delavca na Poljanski cesti št. 8, je poslala našemu upravnistvu g. Julija Stor 20 K, g. Henrik Seljak pa 10 K, nabranih med stanovskimi tovariši, trgovskimi sodrujniki. — Denar smo izročili dotičnemu revežu, ki leži težko bolan brez vsakega zasluga, ima pa šest otrok, ki jih ne more preživljati. Zahvalujemo se v imenu uboga delavca plemenitim darovalcem in apeliramo novič na usmiljena srca, da pomagajo ubogemu trpinu in njegovim otrokom v bedi.

Čisto klerikalno. Prišedši mimo hiše nadvse zagrizenega klerikalca Iv. Znidaršiča, delavca v tobačni tovarni, sem moral poslušati vpitje tega požnega moža nad njegovo na smrt bolno ženo. Hotel je imeti od nje neko uro, ker se je bal, da bi je on po njeni smrti ne bi mogel dobiti. Kregal se je in razgrajal nad njo, kolikor je mogel. Naposled jo vpraša: „No žena, ali te bom danes zopet mazal?“ Ona mu nato obupno odgovori: „Da“. On pa kot mož, ki pozna božje zapoved, ljubi svojega bližnjega, se zadre nad njo: „Bom te bom, ampak s koprivami, da boš kmalu boljša. To je pač mogoče samo od takih klerikalnih agitatorjev, kakor je ta možič.“

Surov soprog. Na Poljanski cesti stanuje neki 42letni krojaški pomočnik, ki ima celo kopico otrok. Mož je velik alkoholik in v pijanosti neprestano razgraja. Pred kratkim je zahteval zopet od svoje žene denar. Ker mu žena ni mogla postreči, je zgrabil za kuhinjski nož in ji grozil. Žena je zbežala v kuhinjo in se zaprla. Mož je nato udrl skozi vrata, toda v tem trenutku so prišli k sreči na lice mesta sosedi, ki so jo rešili iz nevarnega položaja.

Sam sodnik. Pred kratkim je neki hlapec zvedel, da je neka prodajalka kosti pravila o njem, da ji je ukradel precej premoga. V jezi je sklenil napraviti kratek proces. Šel je k omenjeni prodajalki kosti in jo tako pošteno naklestil, da je bila na glavi in nogah večkrat ranjena.

Očeta okradla. 28letna dekla Marija Boštjančič iz Tlake na Dolenjskem je osumljena, da je ukradla posteljnico Franciški Valentincič v Velikem vrhu več kosov obleke v vrednosti 68 K. Dalje je ukradla tudi svojemu očetu 40 K 64 v. in nato pobegnila proti Ljubljani.

Ustavljena tata. Na Dolenjski cesti je stražnik ustavil te dni nekega delavca in njegovega sina, ko sta nesla ravno butaro lesa od neke neke novozgrajene stavbe. Stražnik jima je ukradeno blago odvzel in nato naznanil pristojnim oblastim.

190 italijanskih beguncev je bilo pretekli teden v Červinjanu. Razkro-

pili so se na razne strani iskat dela, mnogo jih je odšlo v Trst, nekateri so se tudi zglasili pri politični oblasti. Precej jih pride čez mejo pri Krminu in tudi v Dolenjah. Delo dobijo pri kmetih.

Poroka. Poročil se je v torek 14. t. m. v Spodnji Šiški gosp. Ignacij Burnik, žel. sprevodnik z gospo Ivanko Arkotovo. Vrelemu in naprednemu mlademu paru ob tej priliki iskreno čestitamo, želeč jima obilo sreče! „Živijo!“

Družbi sv. Cirila in Metoda sta poslali gosp. Magda in Pepica Hribar iz Velike Gorice na Hrvaškem 20 K mesto venca na krsto svoji teti gospe Mariji Zorko roj. Pavlič. G. Anton Carli, notar v Žužemberku, je poslal C. M. družbi iz neke kazenske poravnave 20 K. Hvala!

Za obrambni sklad Družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje prijavili: 945. stalno omizje v restavraciji Vuga v Grobelnem (plačalo 30 K); 946. Neimenovani iz kočevskega okraja (plačalo 40 K). — Do 1000 kamnov jih manjka še 54.

Češka akcijska pivovarna v Budjepevcih je poslala Družbi sv. Cirila in Metoda 496 K 96 v od prodanega piva med Slovenci. Zahvaljujoč se cenjeni slovanski akcijski družbi za ta lepi dar priporočamo slovenskim pivovincem priznano izvrstno pivo akcijske pivovarne v Budjepevcih.

Italijansko-turška vojna.

Z ozirom na to, da se pozorišče italijansko-turške vojne razširja po malem v Egejsko morje, prinašamo zemljevid prizadetega ozemlja.

All bo, ali ne bo?

Italijansko vojno brodovje se nahaja v Egejskem morju, o tem ni in ne more biti dvoma, kakor je jasno tudi to, da se ni prišlo samo sprehajati po Egejskem morju, temveč da ga je italijanska vlada poslala tam z namenom, da razširi vojno pozorišče, to je, da napade Turčijo tudi v njenem osrčju in ne samo v oddaljeni Tripolitani, ki se lahko smatra kot svet za sebe. Ali do sedaj to brodovje še ničesar ni storilo in da ga italijanska vlada najbrže odpokliče iz arhipelskih vod, da ne ustvari s svojo vojno akcijo v teh vodah položaja, ki bi bil zelo neljub evropskim velikim silam. No, in zakaj nasprotujejo velike sile akciji italijanskega brodovja v Egejskem morju?

Odgovor je zelo lahak. Ako bi italijansko brodovje križarilo po tem morju, napadalo in blokiralo razna pristanišča, bi morala počivati vsa trgovina v Levantu in od tega bi imele veliko škodo vse evropske velike sile. Govori se, da je turška vlada — iz strahu, da bi je ne Italijani iznenadili — odredila, da bodo mogle tudi trgovske ladje pasirati Dardanele samo s posebnim dovoljenjem, ki se bo pa dalo šele potem, ko bodo ladje temeljito preiskane. Sploh se ne more niti govoriti o redni in normalni trgovini na obrežjih morja, v katerem se vrši — vojna.

Umljivo je torej, ako velike sile poskušajo preprečiti vojno v Egejskem

Akademsko društvo slovenskih veterinarjev na Dunaju priredi drugi redni občni zbor v soboto t. j. 18. t. m. pri Sv. Trojici na Kostanjevi (Heilige Dreifaltigkeit, III. Ungargasse 27) z običajnim dnevnim redom. Začetek ob pol 8. uri.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Príhodnje redno mesečno zborovanje se vrši v petek, 17. novembra ob pol 8. uri zvečer v restavraciji Tratnik na sv. Petra cesti. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Novi zdravniški red. — Referent primarij dr. Gregorič. — Ker se že 27. t. m. vrši v Badenu shod avstr. zdravniških zbornic, ki bo sklepal o novem zdravniškem redu in se bo oziral na predloge poedinih zdravniških zbornic in društev, je obravnava o predmetu važna in nujna. — 3. Slučajnosti. — Po zborovanju v istem lokalu prijateljski sestanek s člani proste organizacije okrožnih zdravnikov, ki imajo ta dan svoj redni občni zbor.

Ideal Danes zadnji dan izbranege sporeda, v katerem vzbuja posebno film „Sosed in soseda“ s priljubljenim Linderjem obilo smeha. — Jutri specialni večer z lepimi slikami. — V soboto detektivska zgodba v štirih delih. „Princesa Cartouche, kraljica tatov“, zanimiva kakor Zigmor. Drugo sredo krasna novost, prva kolonirana orjaška drama „Zvonar iz Notre Dame“, po istoimenskem romanu, z znamenito rusko plesalko Napierkovsko.

morju, ali ravno tako umljiva je tudi želja italijanske vlade, da vojno čim prej konča in zato je zelo dvomljivo, da bi ona opustila nameravano vojno akcijo v Egejskem morju, za katero je že mobilizirala večje število vojaštva, ki bi imelo zasesti določene turške otoke. Položaj je zelo težak, ker

Italija ne more nazaj, Turčija pa tudi ne,

ena kakor druga vztraja na svojem prvotnem stališču: Italija hoče imeti Tripolitani, Turčija jo pa ne da! Stara pesem, ponavljana že toliko in tolikokrat v raznih variantah.

Iz Rima poročajo, da bo predhodil akciji italijanskega brodovja v

Egejskem morju nov ultimatum, v katerem bo zahtevala Italija od Turčije priznanje aneksije Tripolitani in Cirenajke in šele ako bo Turčija odgovorila na ta ultimatum negativno, oziroma ako sploh ne odgovori, razširi Italija vojne operacije na Egejsko morje. Seveda, ako bi Turčija priznala aneksijo, potem bi postala vsaka italijanska vojna akcija v Egejskem morju popolnoma odveč, ali v tem je ravno glavna in edina težava, da Turčija noče priznati aneksije in je ne bo priznala niti potem, ako dobi nov ultimatum.

Na bojišču

se pa ne dogaja nič posebnega, skoraj bi rekli, da vlada nekako premirje, vsaj velikih bojov ni, temveč se vršijo samo neznatne praske, toliko, da čete popolnoma ne mirujejo. Razlagati se da to na dva načina: ali tudi na afriškem bojišču pričakuje poročil iz Egejskega morja, oziroma o rečeh, ki so z akcijo italijanskega brodovja v zvezi, t. j. ali se sklene mir ali ne, ali pa čakajo Italijani na Turki na nova ojačenja. Za Italijane se to ravno ne bi moglo trditi, ker so že dovolj močni, ali oni so menda dobili novega hudega sovražnika v dežju in vetrovih, ki jih močno ovira v gibanju. Morda pa Italijani ne marajo marširati proti jugu, dokler ni rešeno vprašanje preskrbljevanja z vodo, ki je v puščavi ni dosti, posebno ker mečejo Arabci v vodnjake mrliča in se bo morala voda za italijanske čete dovažati v posebnih parnikih iz Italije v Tripolis, od tam proti jugu jo bodo pa prenašale živali v posebnih železnih posodah. Preskrbljevanje italijanskih čet z zdravno vodo bo torej, kakor se iz tega vidi, zelo otežkočeno in sitno.

Književnost in umetnost.

Literaren sestanek v Matici Slovenski danes 16. novembra t. l. ob 6. uri zvečer. Na dnevnem redu bo razgovor o nekaterih letošnjih publikacijah „Družbe sv. Mohorja“. Na sestanku je vabljen vsakdo, ki se za stvar zanima.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes v četrtek se poje drugi za nepar-abonente in zadnjič zvečer J. Straussova opereta „Gigan baron“. Gospa pl. Foedranspergova je sporočila, da more zopet peti. — V soboto pride na vrsto operna noviteta „Il Segreto di Susanna“ — „Suzanina tajnost“, besedilo spisal Enrico Golisciani, ugalsbil Ermano Wolf Ferrari. Pred to noviteto se poje V. Parmova opera „Ksenija“. — V nedeljo popoldne ob 3 uri kot ljudska in mladinska predstava pri znanih cennah narodna pravljica „Kralj Matjaž“; zvečer prvič burka „Nebesa na zemlji“.

Iz mojih zapiskov.

Ako je človek pameten, ne sedi na ušesih, oči pa nima zavezanih, zve tako marsikaj, kar se sicer ne obeha na veliki zvon. Jaz sem tak človek z vsemi policijskimi talenti, ki vlikam svoj nos povsod in vidim reči, ki jih sicer ne vidi vsakdo in zato sem trdno prepričan, da pridem na Lauterjevo mesto, kadar ga izroči napredni občinski svet — dr. Mantuaniju, da ga v deželnem muzeju kot pravo redkost dobro shrani.

Mož na kako penzijo, seveda, niti ne misli, ker je prepričan, da večjega policijskega talenta od njega ni pod solnce, razun tega se pa pečajo njegove misli sedaj s čisto drugimi rečmi. Znano je namreč, da bo vitez Laschan kmalu šel in se vrnil

nazaj k deželni vladi in mnogi pričakujejo, da dobi pri tej priliki več višjih magistratnih uradnikov odlikovanja in zato nihče bolj ne želi, da bi Laschan čem prej zapustil magistrat kot svetnik Lauter, ki je trdno prepričan, da on nikakor ne ostane brez kakega križca, po katerem tako hrepni njegovo srce.

Za to Lauterjevo srčno željo sem zvedel čisto slučajno, četudi je ne izraza nasproti nikomur, ali tako previden, vendar ni, da bi jo skrival še pred saboj samim in tako sem zvedel za njo tudi jaz, ki sem prisluškoval nečapažen nekemu njegovemu samogovoru.

Privoščim Lauterju to veselje, ker mislim, da je lepše in boljše, ako dobi dr. Mantuanij v šrambo dekorirano policijsko mumijo, kot nedekorirano; bo večja pridobitev za deželni muzej.

Tudi Korošcem privoščim Finka, ki kompetira — kar sem zvedel tudi čisto slučajno, ker nimam z vlado nobenih zvez — za mesto koroškega deželnega predsednika. Mož ima prav: pri Schwarzu se je že toliko naučil, pa postane lahko koroški deželni predsednik in končno, mož ima tudi precejšnji zaslug, kakor je razvidno iz več raznih medalj, ki jih nosi vedno, kadar je v uniformi — in to se zgodi večkrat, ker mož hoče pokazati ljudem svojo moč in veljavo, ker pred uniformo in svetlo sabljico imajo pri nas ljudje še vedno velikanski respekt.

Tudi v kazini sem nekaj zvedel, ker sem terta obiščem tudi ta lokal — seveda, iz same radovednosti. In temu, kar sem zvedel v kazini, sem se čudil, ker ljubljanski ultra-Nemci in nemčurji se norčujejo iz naših klerikalcev. V kazini je namreč krožil naslednji „vic“: „Na katero mrežo se vjame največ kalinov?“ Odgovor: „Na Slovenca“. Zameril sem zelo kazinotom to neokusnost, ker to vendar ni lepo, da se iz svojih prijateljev tako neusmiljeno norčujejo.

Eno veselo novico moram povedati o napredovanju Slovencev v naši lepi, beli Ljubljani. Nemci so si postavili v Ljubljani s prispevki od raznih strani od zunaj sicer neokusno, ali vendar drago stavbo za svoje gledališče. Storili so to zato, da bi se nahajalo v Ljubljani razun kazine vsaj še eno poslopje, kjer se ne bi slišala razun blažene nemške nobena druga beseda. Pa so se grozno zmotili: v nemškem gledališču se sliši skoraj ravno toliko slovenskih besed kot v slovenskem!

So res zavedni naši Ljubljanci, ki nočejo zatajiti svojega materega jezika niti v nemškem gledališču. Nekateri znanci so mi sicer rekli, da bi Slovenci in posebno Slovenke bolje storili, ako se njihova slovenščina ne bi slišala v nemškem gledališču, ali na tako čudna mnenja se jaz ne oziram, ker s tem, da prihajajo Slovenci in Slovenke v nemško gledališče slovensko govoriti, Nemce jezijo in to je gotovo — rodoljubno delo.

Detektiv.

Ljubeznjiva soproga.

V Kraljevem Gradcu na Pruskem je stala te dni pred sodiščem neka ženska radi trpinčenja svojega moža. Ženska je bila stara sicer že 60 let, toda kljub temu je hotela še enkrat okusiti sladkosti zakonskega življenja. Potom inserata v časopisu je spoznala nekega 48letnega gostilničarja, ki je imel nad staro damo nenavadno veliko dopadajenje. Stara zaljubljenca sta se kmalu poročila. Mož je bil celo tako nepreviden, da je prepisal vse svoje premoženje v znesku 12.000 na njeno ime.

MALI LISTEK.

Biblija, znanost in cerkve.

Spisal Jaroslav Palliard.

(Iz 24. zvezka knjižnice češke „Svobodne Misl“).

(Dalej.)

Židje so se smatrali za izvoljen narod, od boga določen, da vlada nad vsemi ostalimi narodi. Toda njih nade so niso izpolnile, kajti svetovne države asirska, perzijska, grška in rimska so potlačile slabše židovski narod, ki se ni mogel ustavljati. — Židovski duhovni so videli nevarnost, da izgube zaupanje v nadah in obljubah prevaramega ljudstva in so ga zato tolažili, češ: zaslužjenje je samo nekaj časa, vsemogočni Jahve pošlje junaka, ki bo izraelski narod osvobodil in mu pripomogel do obljubljene svetovne vlade.

Tako je nastala vera v mesijo, hebrejsko „Mashias“, grško pa „Hristos“ imenovanega, kar oboje pomeni maziljenca.

Ko je židovski narod vzdihoval pod gospodstvom Rimljanov, je ozna-

njeval prorok Janez skorajšnji prihod mesijev in je označil kot mesijo Jezusa (hebrejsko Jehoshua), tesarjevega sina iz Nazareta, ki je v oni dobi vstal kot prorok in reformator in si je s svojim človekoljubnim naukom pridobil mnogo pripadnikov.

Mesija je imel biti iz kraljevskega rodu Davidovega in zato so se sestavili Jezusovi rodovniki, ki naj bi dokazali ta njegov izvor. Rodovnike obsegata tudi Matevžev (I. 1—16) in Lukov (III. 23—38) evangelij. Da nista zanesljiva, dokazuje že to, da se ne krijeta. Niti Jožefovega očeta, Jezusovega starega očeta, ne navajata enako. Po Matevžu je bil Jakob, po Luki pa Heli.

Najzanimivejše pa je, da mati Jezusova, Marija, ni bila iz Davidovega rodu, temveč samo njen mož Jožef, iz česar se vidi, da imajo ti rodovniki za Jezusa pomen le v tem slučaju, če je bil on resnični Jožefov sin.

V katarinskem samostanu na gori Sinaj je bil najden rokopiš evangelija iz IV. stoletja, v sirskega jeziku, v katerem se konča rodovnik z besedami: „Jožef, ki je bila z njim zaročena devica Marija, je splozil Jezusa, ki se imenuje Krist.“

Iz tega starega teksta se tudi vidi, kako so evangelije v poznejših dobah po potrebi poljubno predelavali.

Da so Jezusa iz Nazareta njegovi vrstniki in privrženci smatrali samo za človeka in Jožefovega sina, in da je bila storija o čudovitem spočetju od sv. duha šele pozneje izmišljena, ne dokazujejo samo omenjeni rodovniki njegovi, temveč tudi soglasno vsi štirje evangeliji, tako: Matevž XIII. 55 in 56: „Ali ni ta (Jezus) tesarjev sin? Ali ni njegov mater imel Marija in bratom njegovim Jakob in Jožef in Simon in Juda? In ali niso vse sestre njegove pri nas? Odkod torej ima vse te stvari?“ — Marko VI. 3: „Ali ni ta tesar, sin Marijin, brat pa Jakobov in Jožefov in Judov in Simonov, in ali niso tudi njegove sestre pri nas?“ — Luka IV. 22: „... Ali ni ta sin Jožefov?“ — Janez VI. 46: „In govorili so: Ali ni ta sin Jožefov, ki mu mi očeta in mater poznamo?“ — Če privzamemo k temu še mesto iz evangelija Janezovega VII. 5: „Kajti niti njegovi bratje niso verovali vanj“ — in če pomislimo, da je tudi pri Matevžu XII. 46 govor o Jezusovih bratih, spoznamo, da znanci in najbližji sorodniki Jezusovi niso priznali njegovega čudežnega rojstva in da je Marija poleg Jezusa imela še štiri sinove in več hčer.

V evangelijih ni nikjer rečeno, da bi Jezusova mati ali njegovi najbližji sorodniki verovali v njegov nadna-

ravni izvor. Jezus sam se je največkrat imenoval „sina človeškega“, drugje pa spet „sina božjega“. Zadnjega naslova pa ni rabil v smislu, kakor da bi ga bil bog splozil, temveč kot pripodobno in v duhovnem smislu. Po Jezusovem evangeliju (X. 33—38) razlaga sam svoje „božje sinovstvo“ kot božanstvo in božje sinovstvo pobožnih ljudi starega zakona in odgovarja Židom, ki so mu očitali, da se izdaja za božjega sina, z besedami LXXXII. psalma 6: „Jaz vam pa pravim: Bogovi ste in sinovi najvišjega vi vsi“ in pravi dalje, da ga je posvetil oče in poslal na svet. Naziv „božji sin“ pri Židih ni bil nič nenavadnega.

V II. Mojzesovi knjigi IV. pogl. 22 se imenuje izraelski narod „prvorojeni sin gospodov“ in po II. psalmu 7 je spet rekel gospod izraelskemu kralju: „Moj sin si ti, danes sem te rodil!“

Edino v tem prispodobnem smislu se je imenoval Jezus „božjega sina“, odločno pa je odklanjal, da bi ga postavljali v isto vrsto z bogom in da bi mu izkazovali božjo čast. O tem beremo v evangelijih (Mat. IX. 17, Mat. X. 18 in Luk. XVIII. 19), da je rekel temu, ki ga je imenoval „dobrega mojstra“: „Zakaj me imenuješ dobrega? Nikdo ni dober nego samo bog!“ Iz teh besed je nad vsak dvom jasno, da se Jezus ni smatral za po-

polnega, brez napake, in da mu niti na misel ni prišlo, da bi se izdajal za telesnega sina božjega in za boga.

Ta nauk so iznašli krščeni pagani, ki so po svoji starodavni navadi velikim možem pripisovali božji izvor. Tako so smatrali Romula, ustanovitelja Rima, za sina boga Marta in de-viške Rhee Sylvije. Aleksander Veliki je bil tudi baje božjega izvora in znane grškega filozofa Platona so smatrali za sina boga Apollona, ki ga je od njega spočela čista devica Perik-tione.

Kako hitro so ljudje smatrali kakega človeka za božjega sina, o tem nas pouči znana dogodka, ki je popisana v „Dejanjih apostolov“ XIV. 8—12, kjer beremo, da je ljudstvo apostola Barnabo in Pavla zaradi ozdravljenja hromega moža razglasilo za božja sinova, Barnabo za Jupitrovega, Pavla pa za Merkurjevega! — Med krščene pagane je spadal tudi apostol Pavel, ki je vpeljal nauk o Kristovem božanstvu v smislu svojih prejšnjih paganskih nazorov.

Slovenci darujte za „Sokolski dom“ v Borovljah.

Takoj, ko je imela ženska denar v rokah, je pokazala svoje zobe in pričela mučiti dobrovoljnega moža na vse mogoče načine. Svojemu stricniku je kupila neko obrt, dočim mož ni imel niti najpotrebnejše hrane. Ako se je proti takemu postopanju pritožil, sta ga žena in njen stricnik vedno pošteno pretepla. Sosedje so neprestano slišali klice na pomoč. Ako je prišel stricnik k njegovi ženi v poset, se mož ni niti upal v stanovanje, ampak je ostal na dvorišču. Usmiljeni ljudje so ga navadno zalagali s hrano, da ni poginil lakote.

Končno pa je imel mož vendar že preveč. Poklical je zdravnika, ko ga je žena zopet enkrat pretepla in nato naznanil vso zadevo sodišču. Državni pravdnik je predlagal za ljubežljivo soprogo 9 mesečno ječo. — Toda sodišče je pripoznalo različne olajševalne okoliščine in jo obsodilo le na 500 K, stricnika pa na 1000 K globe.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Draginjski odsek.

Dunaj, 15. novembra. Poslanec Erb namerava radi zadnje izjave ministrskega predsednika grofa Stürgkha odložiti svoj mandat kot referent draginjskega odseka. Odsek ima jutri zopet sejo.

Parlamentarni kabinlet.

Dunaj, 15. novembra. Načelnik poljskega kluba vitez Bilinski je danes konferiral z grofom Stürgkhom in mu poročal o razpoloženju med poljskimi poslanci. Bilinski je izjavil, da je vest, da bi on deloval za parlamentarizacijo kabineta, popolnoma neresnična. Kakor se zatrijuje, so vse difference med poljskim klubom in vlado odstranjene.

† Kriptomanos.

Atene, 15. novembra. Tu je umrl po daljši bolezni Kriptomanos, bivši učitelj jezikov pokojne avstrijske cesarice Elizabete. Kriptomanos je vedno spremljal pokojno cesarico na potovanjih. Po njeni smrti je hotel izdati knjigo o njenem življenju. Toda objava te knjige je pozneje izostala, ker je dobil Kriptomanos veliko odškodnino. Pozneje je odšel v Pariz, kjer je hotel izdati drugi del svojih memoarov, toda tajni svetnik Dumba ga je od tega zopet pregovoril.

Novi moravski cesarski namestnik. Dunaj, 15. novembra. Bivši poljedelski minister Wiedmann je imenovan cesarskim namestnikom na Moravskem.

Razne vesti.

* Pripovedke o ruskem carju Aleksandru II. Ko je ruski car Aleksander II., ki je kakor znano postal žrtev bombnega atentata, dobil poročilo, da so sovražniki zavzeli trdnjavo Sevastopol, ga je ta novica tako zelo pretresla, da je pričel jokati. Odšel je na mestu k svoji soprogi carici, da ji sporoči nesrečo. Toda carica je ponosno dvignila glavo in izjavila: „Nikakor ne bi želela, da vam sporočim še strašnejšo novico.“ „Kaj pa se je še hujšega zgodilo,“ vpraša car ves obupan. Carica z resnim obrazom odgovori: „Veličanstvo! mogočni ruski car je zgubil pogum!“ To je carja zopet ojunacilo.

* Neenak par. V pokrajini Zagon na Ogrskem se je poročil 22letni kmečki fant Lorant z 72letno Julijo Kuto, ki mu je prinesla v hišo 300 000 K denarja. Pri poroki je bil čudni par osamljen, ker ni hotel nihče izmed vaščanov za pričo. Ko sta odšla novoporočenca domov, so ju kmečki fantje obmetavali z gnilih sadjem.

* Bivši minister Alberti v zaporu. Iz Kopenhagne se poroča: Nekdanji danski justični minister Alberti, ki je bil kakor znano radi raznih sleparij obsojen na 8 let zapore, je tekom enoletnega zapora duševno in telesno silno oslabil. Dve leti je bil v preiskovalnem zaporu, toda to mu ni popolnoma nič škodovalo. Toda ječa je napravila nanj tako strašen vtis, da je tekom enega leta njegovo nenavadno krepko telo tako zelo oslabilo, da hodi ves sključen okoli. Takoj ko je nastopil svojo kazen, je prošil za špansko slovnico, da si potem študija ohrani svoj duh svež. Toda sedaj je moral študij opustiti radi popolne duševne nesposobnosti. Minister sam je obupal, da bi prišel še kdaj zdrav iz ječe.

* Prelepe deklice ne smejo študirati. V mestu Blagovješčensku na Ruskem so pred kratkim priredili oficirji ples, na katerega so povabili vse deklice iz boljših rodbin, vse učiteljice, vse gojenke višjih razredov ženske gimnazije in gimnazijsko ravnateljico. Na dnevnem redu plesa je bilo tudi tekmovalstvo za lepoto. Kot najlepša krasotica je bila proglašena 17letna Sonja Mihajlovna, dijakinja sedmega

gimnazijskega razreda. Toda mlada gospodična se ni mogla dolgo veseliti svoje sreče, ker je postala nevoščljivost v vsej gimnaziji zelo velika. Takoj naslednjega dne so imele namreč profesorice pod vodstvom ravnateljice konferenco. Ravnateljica je na konferenci izjavila, da si imenovana gojenka gotovo ni pridobila na pošten način zaupanja tolikih gospodov, vsled česar je predlagala odpušitev imenovane deklice iz zapora, kar se je tudi zgodilo. Na odhodno spričevalo je zapisala ravnateljica sledečo opazko: „Prelepe deklice ne smejo študirati, ker jim ni potrebno, ampak naj se raje omože.“ Radi odpusta Sonje Mihajlovne iz gimnazije vlada po vsem mestu velikansko razburjenje. Gojenka je takoj vložila na naučno ministrstvo pritožbo, ki bo moralo sedaj rešiti vprašanje, ali lepe deklice lahko študirajo ali ne.

Revolta nun. Rumunsko naučno ministrstvo je ukazalo nunam v roguzlskem samostanu, da se preselijo v pojanski samostan, ker se bo dosežanje samostanskega poslopeda adaptiralo v šolske svrhe. Med nunami je vsled tega odloka izbruhnila revolta. Zabarikadirale so se v samostanu in izjavile, da raje zažgo poslopje in z gore v plamenu, kakor da bi ga zapustile. Policijskega komisarja, ki je prišel z oddelkom policije pred samostan, da izvrši ministrski odlok, so nune zapodile v beg; z oken so metale nanj in na njegovo moštvo železne posode in pohištvo.

* Jean-Jacques Rousseau je svoj čas, v veliko ogorčenje celega kulturnega sveta in posebno francoske aristokratske inteligence, na vprašanje „Civilizacija in razvoj človeštva“ odgovoril francoski akademiji znanosti, da civilizacija nikakor ne pospešuje nprstvenega razvoja in blagostanja človeštva. In zgodovina mu da prav. Japonsko časopisje konstatira, da se je vzdignilo število obsodb na Japonskem leta 1905. Na 53 000, leta 1910. pa na 73 000, torej v petih letih za 40 odstotkov. Rapidni razvoj cesarstva je izkopal zmirom globokejši jarek med kapitalom in proletarstvom in prinesel z bogatstvom tudi korupcijo, tatvino in umor.

* Mizarski pomočnik — stotnik. V neki praški predmestni kavarni je igral neki „stotnik“ z navadnimi vojaki karte. Ker se je gostom zdela vsa stvar sumljiva, so poklicali policijo, ki je konstatirala, da gre tu za mizarskega pomočnika Antona Parizeka, ki je ukradel nekemu stotniku obleko in kot tak izvršil že večje število sleparij.

* Svojo nevesto je umoril. Iz Sarajeva se poroča: Bogat bosenski kmet je pred tremi leti po mohamedanski navadi poročil svojega 13 letnega sina z neko 17 letno deklico. Po postavnih določilih je smel mladi par šele letos v skupno domovje. Ko sta se mlada poročenca sešla, je ženin svojo nevesto takoj v prvi noči zadavil in se nato sam javil orožnikom, katerim je izjavil, da ga je do tega koraka privedla le nezvestoba njegove neveste, katere mu je tekom zadnjih treh let postala nezvesta in imela ta čas razmerje z drugim fantom.

* Brata je umoril. V Meidlingu na Spodnje Avstrijskem je te dni Rudolf Kuneš umoril svojega brata Karla. Oba sta bila ključavničarska pomočnika. Rudolf je star 26 let, Karl 22 let. Med obema je vladalo že dalje časa hudo sovraštvo. V nedeljo je Rudolf pregloboko pogledal v kozarec in odšel proti jutru v neko žganjarno, kamor je prišel tudi njegov brat Karl, ki je svojega starejšega brata popolnoma ignoriral. To je Rudolfa tako ujezilo, da je zgrabil za nož in ga zasadil Karlu v srce, ki se je na mestu zgrudil mrtev na tla.

* Ruski carevič — šahist. Iz Odese se poroča: Sedemletni ruski prestolonaslednik, ki se je poročil za časa rusko-japonske vojne postane najbrže strasten šahist. Posvetil se je tej igri z veliko vnemo. Najrajše igra s svojo sestro, veliko kneginjo Olgo, zelo rad tudi s svojim očetom carjem Nikolajem II. Le svojemu očetu pusti zmago, vsi drugi igralci, tudi njegova sestra, morajo vedno izgubiti.

* Posledice nesmiselne stave. Iz Prage se poroča: Izvoščka Buček in Vesely sta sklenila v Pragi v neki gostilni stavo, kdo popije več žganja. Spila sta že vsak pol litra žganja, ko postane Veselyju nenadoma slabo in pade nezavesten na tla. Neki gost se nesrečneža usmili in ga odpeljal z vozom proti Vlašinu. Med potjo zapazi v cestnem jarku nekega človeka. Ko ga pogleda zapazi, da je Buček. Buček se je namreč takoj, ko je Vesely ponesrečil, odstranil iz gostilne in odšel s svojo kočijo domov. Na potu pa se je zlomilo na vozu levo kolo, naka je padel Buček, ki je bil silno pijan, v cestni jarek. Samaritanec je nato najprej odpeljal Veselyja k zdravniku. Toda pomoč je bila že prepozno. Nesrečnež je še isti večer umrl vsled zastrupljenja krvi po alkoholu. Tudi Bučku ni šlo nič bolje. Ko je prišel Samaritanec ponj, je bil že

mrtev. Res strašne posledice nesmiselne stave.

* Obglavljeni milijonar. Predsednik ameriških Združenih držav, Taft, je odklonil milostno prošnjo večkratnega ameriškega milijonarja Henry Clayja, ki je bil radi umora svoje soproge obsojen na smrt. Radi tega bo usmrčen dne 24. t. m.

* Svojo nevesto je ustrelil. V Chemnitzu je neki 20 letni učitelj ustrelil svojo nevesto. Morilec odločno taji svoje dejanje in izjavlja, da se je nevesta tekom prepira sama ustrelila iz ljubosumnosti in togote.

* Vlomilec, razbojnik in morilec. Iz Mölbrücka na Koroškem se poroča: Tukajšnji orožniki so naredili te dni naravnost imeniten plen. Ujeli so namreč brezposelnega Feliksa Feuersingerja iz Wörgla na Tirolskem, daleč naokolu priznanega razbojnika in ga izročili sodišču. Njegova spremljevalca Gumbinger in Nigl sta izjavila, da je Feuersinger umoril na Tirolskem nekega turista, ga oropal in si nato razdelil plen s svojim tovariši. V Wörglu je ubil nekega finančnega stražnika, drugega pa zaklal. Istočasno so njegovi tovariši umorili nekega orožnika. Feuersinger je bil tudi soudeležen pri raznih vlomih v planinske kočje in napadih na poštne voze. Leta 1910. je bilo izvršenih v Wörglu in okolici več vlovov, katere je najbrže vodil Feuersinger sam. Roparska tolpa je imela za svoj znak na verižici za uro trioglat obsek iz pločevine, na katerem so bile naslikane štiri mrtvaške glave. Feuersinger je pregovoril tudi dva svoja tovariša, da odideta z njim iz Koroškega na Tirolsko, kjer bi skupno nadaljevali svoje delo. Izjavil je tudi, da bo vsakega orožnika, ki bi ga hotel aretirati, na mestu ustrelil. Pri aretaciji so našli orožniki pri njem samokres nabasan s šestimi krogli.

Listnica uredništva.

Kristini Demšar v Šmartnem pri Ljubljani. Izjavljamo, da niste v nikaki zvezi z našim člankom, priobčenim dne 10. novembra s podpisom „Več Šmarčanov“.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik

Milica Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Pisanim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri svečer.

Vajenec za krojaško obrt sprejme tverdka A. Kunc, Ljubljana. 678/10—6

Akviziter se sprejme takoj v stalno službo. Stalna plača in provizija po dogovoru. — Ponudbe na „Prvo anončno pisarno“ v Ljubljani.

Mladenič, prost vojaštine s 4 gimnazijskimi razredi ter 3 pripravnicami želi primerne službe. Ponudbe pod „Rezervist“ na „Prvo anončno pisarno“. 693 3—2

Meblovana soba z eno ali dvema posteljnima se takoj odda. Kje, pove „Prva anončna pisarna“. 699/3—1

Iščem stanovanje z večjim sobami na deželi v kakem gradu. Pozneje tudi ni izključen nakup. Ponudbe z navedbo cene pod „Grad“ pošto ležeče tu.

Lepo stanovanje s 3 sobami in veliko kuhinjo se s februarjem ceno odda. — Več v trgovini M. Kristoflič-Bučar, Stari trg 9. 686 3—1

Več gospodov se išče na dobro hrano. Kje, pove „Prva anončna pisarna“. 673 10—2

Ceno mesa. Vsak dan sveže goveje, telečje in ovčje meso v kosaricah po 10 funtov za 5 K, pošilja franco po poštne povzetju Saffar Efel M. Herincse št. 92. Ogrsko. 669/3—1

Dve stanovanji po 2 sobi in z vrtno se oddata za februar. Lepi pot št. 3. 677/3—1

Lepo opremljena mesečna soba s posebnim vvhodom, eventualno s hrano se takoj odda. Istotam se proda dobro ohranjeno damsko kolo. Poizve se Sv. Jakoba trg številka 7. I. nadstropje. 704/1—1

Družabnik s 5000 K za vrtnarsko podjetje se išče. Ponudbe na: Društvo vrtnarjev in prijateljev v Kranju. 702/1—1

Starejša gospodična Čehinja želi takoj primerne službe. Gre tudi za malo plačilo. Ponudbe pod „Takoj 15.“ poste restante Ljubljana. 705/1—1

KORESPONDENCA.

30 letni zasebni uradnik v dobri stalni službi se želi v svrhu živitve seznaniti z gospodično ali vdovo v starosti 18—30 let s primernim premoženjem. Le resne ponudbe s sliko je pošiljati do 20. novembra pod „Tajnost“ Ljubljana poštoležeče. 703/1—1

FR. P. ZAJEC

Očala in ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Daljnogled, toplotne in zrakomete vseh vrst

Ljubljana, Stari trg št. 9.
Cenike pošiljam zastonj in poštne prosto.

Priden deček se sprejme kot

učenec

pri fotografu Franc Kunc-u

Ljubljana, Wolfova ulica št. 6.

Za večje tovarniško podjetje se išče vester in zanesljiv

poslovodja.

Ponudbe pod „Poslovodja“ na „Prvo anončno pisarno“, Franciškanška ulica 8. P616

Lepo meblovana

zračna in velika

mesečna soba

s posebnim vvhodom, v I. nadstropju, v neposredni bližini II. drž. gimnazije se odda takoj ali s 1. decembrom. Naslov pove upravništvo „Jutra“.

Dobro idoča, več let obstoječa

trgovina se odda v najem

takoj ali z majem, eventualno se proda tudi hiša iz proste roke. — Poizve se pri lastniku: Kapljijska ulica št. 7, I. nadst. P 618

Pri nakupu

sukna in manufakturnega blaga

priporočamo trgovino

LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica šte. 4.

Krasne novosti za jesensko sezijo

in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini PETER ŠTERK

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek I' kako-vosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice itd.

:: Roman ::

„Ljubimca beneška“

bo kmalu končan in potem pričnemo takoj priobčevati nov, ravnotako zanimiv roman, na kar že sedaj opozarjamo vse cenjene čitatelje „Jutra“.

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

Zimsko perilo

za gospode, dame in otroke, bluže, spodnja krila, hišne halje, nočne čevlje, vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini

P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte

Najprimernejša igra za manjše odrede enodejanka

Malomestne tradicije

Češko spisa V. Štech, prevel V. M. Zalar. (Repertoarna igra češkega „Nar. divadla“ v Pragi.)

Pet moških, dve ženski vlogi.

Cena 60 vinarjev.

Dobiva se v knjigarnah in pri založniku V. M. Zalarju v Ljubljani.

Preostale izvode romana

„ŽENA“

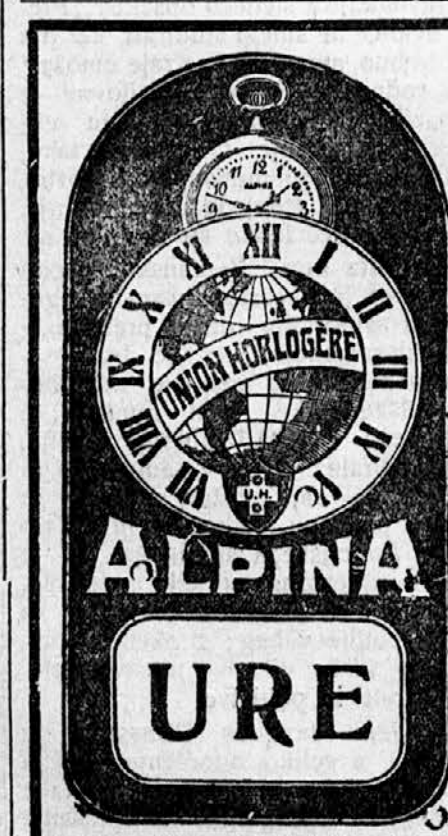
ki je vzbujal toliko zanimanja, ko je izhajal v „Jutru“, prodaja upravnništvo „Jutra“ mesto po prvotni ceni (1 K)

po 60 vin. izvod.

Zunanji naročniki naj pošljejo znesek v naprej in pridenejo 10 v za znamko. Na naročila brez denarja se ne ozira.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Franc Čuden,

urar

Ljubljana, Prešernova ulica 1

samo nasproti Frančiškanske cerkve

je delničar

največjih tovarnih švicarskih ur „Union“ v Genovi in Bielu, on torej lahko po originalno tovarniških cenah garantirano zanesljive, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno znane

.. ALPINA URE ..

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu, tulu, srebru, nikeljnu in jeklu

prodaja.

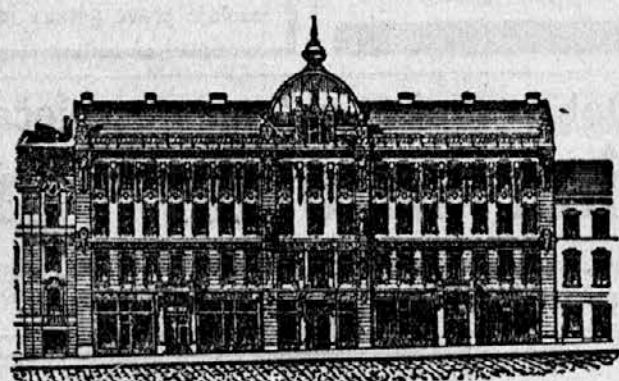
Nedosežno velika izbira. Večletno jamstvo. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Najbolj varno naložen denar!

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910 nad 564 milijonov K.

Stanje hranilnih vlog nad 40 milijonov K.

Rezervni sklad nad 1.200.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/2 %, brez odbitka. Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar. Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost naloženega denarja jamči zraven rezervnega sklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi izključena vsaka špekulacija z vložnim denarjem.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnice, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5 % in proti poplavljanju dolga po najmanj 1/4 %. Dolžnik pa more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Priložnost za dober nakup!

Dobil sem pod polovično ceno veliko partijo dolgih krasnih raglanov za dame, katere tudi pod isto ceno oddam.

Komad od **K 40** stane samo **K 20.**

O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg 5

Ogromna zaloga izgotovljenih oblek, raglanov, površnikov ter zimskih sukenj za gosp. in dečke.

SODE

dobro ohranjene, stare in nove, velike in male, prodaja

IVAN BUGGENIG
sodar

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo želez. 5.

Laška in dunajska

KUHINJA

nasproti glavne pošte

Od danes naprej polenovke. Okusne morske ribe se oddajo tudi ven po nizki ceni. Dobra kuhinja pod dobro znanim kuharjem Sonatto. Postrežba točna in solidna. Za obilen obisk se priporoča Marija Petrič.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek ter stane četrtletno K 1.80.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

Ustanovljena leta 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu.

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopijih, pohištvo in blagu, tatinski vrom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. — Tekom leta 1910. zavarovalo se je 19.215 oseb za kapital nad 155 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 1016 milijonov kron. Premoženje družbe znaša nad 392 milijonov kron.

Največja zavarovalnica avstro-ogrske države

Ustanovljena leta 1831.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarske in litografske stroške spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Letno založništvo

Musikalije

Telefonska št. 118

Najmodernejšee črke

Litografija

Polno kmetijsko št. 78.307.

Del. glavnica:
K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Promese za bližnja žrebanja:

Promesa ogr. prem. srečke, cela a K 16.—, polovica a K 9.—.

Promesa ogr. hipot. srečke a K 5.—

Promesa zem. srečke I. izd. a K 6.—

Žrebanje dne 15. novembra t. l.

Žrebanje dne 15. novembra t. l.

Žrebanje dne 16. novembra t. l.

Glavni dobitok K 240.000.—.

Glavni dobitok K 40.000.—.

Glavni dobitok K 90.000.—.

Promese za 1 celo ogr. prem., 1 zem. in 1 ogr. hipot. skupaj samo K 25.—.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %